

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.147=521

ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯПОНСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ У МАГІСТРАТУРІ

Асадчих О.В., к. пед. н.,
доцент кафедри мов і літератур Далекого Сходу
та Південно-Східної Азії

*Інститут філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

У статті аналізуються дидактичні та методичні принципи, а також методи навчання японського академічного мовлення студентів мовних спеціальностей у магістратурі, а також подається обґрунтування їхнього вибору для оптимізації процесу навчання японської мови з академічною метою.

Ключові слова: принципи та методи навчання іноземних мов, японське академічне мовлення, студенти-японисти, навчання в умовах магістратури.

В статье анализируются дидактические и методические принципы, а также методы обучения японской академической речи студентов языковых специальностей в магистратуре, а также приводится обоснование их выбора для оптимизации процесса обучения японскому языку с академической целью.

Ключевые слова: принципы и методы обучения иностранным языкам, японская академическая речь, студенты-японисты, обучение в условиях магистратуры.

Asadchih O.V. THE PRINCIPLES AND METHODS OF TEACHING STUDENTS-PHILOLOGISTS ACADEMIC JAPANESE WITHIN MASTER'S COURSE

The didactic and methodological principles and also methods of teaching students of linguistics majors academic Japanese within Master's course were analyzed; rationale for their selection in order to optimize the process of teaching Japanese for academic purposes was also substantiated.

Key words: principles and methods of teaching foreign languages, academic Japanese, Japanese-language-students, teaching within Master's course conditions.

Постановка проблеми. Іншомовна освіта підпорядковується загальним тенденціям розвитку і володіє своєю особливою специфікою (наприклад, цілі, методи і завдання навчання). У сучасному суспільстві метою навчання іноземних мов є виховання особистісних якостей того, хто навчається, що відображає гуманістичну спрямованість навчання. Іноземна мова виступає, власне, як інструмент міжкультурного і міжнаціонального пізнання і спосіб взаємодії. Процес навчання японського академічного мовлення студентів у магістратурі українських вишів має бути спрямований на виховання особистості японіста-філолога, здатної абсорбувати все нове і прогресивне, готової до генерації і запровадження свіжих органінальних ідей, а також до вигідної участі у міжнародному співробітництві і формуванні нового ставлення до України у світі. Для досягнення вищеної мети виховання такої особистості японіста-філолога необхідно будувати процес навчання студентів-філологів українських вишів японської мови з академічною метою на відповідних принципах і методах навчання. У навчанні іноземної мови є кілька підходів, які мають

гуманістичний характер. Основоположним є наявність принципів і методів навчання, на яких базується процес навчання в цілому.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. У зарубіжній і вітчизняній педагогіці були неодноразові спроби обґрунтувати методичні принципи навчання (Ю. Пассов, Г. Палмер, В. Скалкін); кожен автор пропонує свій набір принципів і їх визначення [11; 14; 21].

Проте в сучасній методиці навчання іноземних мов відсутня однозначна класифікація методичних принципів. Є два основних критерії їх визначення – методична сутність і специфічність принципу.

Зарубіжні методисти, такі як Ларсен-Фріман [19], виділяють принципи, що базуються на ключових для методики аспектах:

1) лінгвістичні принципи (linguistic principles): врахування рідної мови під час оволодіння іноземною мовою (native language effect), комунікативної компетенції (communicative competence), врахування особливостей оволодіння мовою, що вичається, як проміжною мовою системою (interlanguage).

2) когнітивні принципи (cognitive principles): принцип використання внутрішньої мотивації (intrinsic motivation principle), принцип автоматизації мовних одиниць (automaticity), принцип використання особистого вкладу студента (strategic investment principle);

3) емоційно-психологічні принципи (affective principles): принцип мовного «Я» (language ego), принцип взаємопов'язаного оволодіння мовою і культурою країни, мова якої вивчається (language-culture connection).

Постановка завдання. Передумовою ефективного формування комунікативної компетентності майбутніх філологів, яка є невід'ємною складовою частиною япономовної академічної грамотності, вважаються виокремленні вченими лінгводидактичні принципи та методи навчання іноземних мов. Мета дослідження – визначити і класифікувати принципи навчання японського академічного мовлення студентів-філологів; виявити методи навчання японської мови для академічних цілей, що базуються на принципах навчання.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж розглянути принципи навчання іноземних мов, розкриємо сутність поняття «принцип». Принцип – це початок, або те, що є підставою для існуючого, об'єднує в думки і в дійсність сукупність фактів, а також керівне правило [3, с. 465]. На думку Юхима Пассова, неправильно сформульовані, нечіткі, неадекватні принципи навчання зазвичай ставлять під загрозу ефективність всього процесу навчання [12, с. 162]. Принципи навчання – це основні положення, що визначають характер процесу навчання, які формуються на основі обраного напрямку та відповідних даному напрямку підходів. На думку зарубіжних методистів Ларсен-Фріман і С.Л. Маккей, у навчанні іноземної мови потрібно враховувати лінгвістичні, дидактичні та психологічні чинники [19; 20].

В якості основних дидактичних принципів навчання іноземної мови можна виділити такі: принцип свідомості, активності, систематичності, наочності, доступності.

Поняття «принципи навчання», за Т. Степченко, тлумачиться як загальні положення, що відображають закономірності процесу навчання й вимоги до його організації, дотримання яких дає змогу педагогу досягти запланованих цілей навчання. Принципи навчання визначають стратегію й тактику педагогічної діяльності, реалізуючись у змісті, організаційних формах і методах навчальної роботи. Урахування дидактичних принципів зв'язку навчання з життям,

практикою, наступності і проблемності, а також методичних принципів комунікативності, врахування рідної мови, новизни, діалогу культур і цивілізацій, мовленнєво-розумової активності й самостійності студентів, професійної спрямованості є обов'язковою умовою формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності майбутніх філологів [15, с. 122].

О. Вовк визначає принцип професійно-педагогічної та когнітивної спрямованості, стилістичної диференціації мовлення, принцип науковості та проблемності [4].

Для ефективного вибору форм і методів навчальної діяльності Ю. Бабанський пропонує враховувати дидактичні принципи цілісності освітніх і виховних результатів навчання; цілісності та оптимального співвідношення репродуктивної та пошукової навчально-пізнавальної діяльності; цілісності та оптимального співвідношення загальних, групових та індивідуальних форм навчання; свідомості; активності; забезпечення оперативного контролю і самоконтролю в навчанні; самостійності; оптимального співвідношення словесних, наочних та практичних методів навчання; стимулювання позитивного ставлення до процесу навчання; створення оптимальних матеріальних та морально-психологічних умов для процесу навчання; міцності; усвідомлення знань, умінь, навичок [1, с. 28–29].

Ми взяли до уваги вимоги науковців та обґрунтуюмо ті принципи, які вважаємо за садничими для нашої інтегративної системи навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення в умовах магістратури, враховуючи специфіку й труднощі оволодіння японською мовою, а також психологічні, психолінгвістичні та лінгводидактичні особливості навчання японського академічного мовлення.

Під час розроблення інтегративної системи навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення в умовах магістратури ми керувалися такими дидактичними принципами, як наочність, доступність; індивідуалізація; систематичність та послідовність; проблемність [13], а також методичними принципами: інтеграції, жанрово-блокової організації навчання на основі спільноти комунікативно значущої ситуації; комунікативної спрямованості; функціональності; взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності; врахування основних труднощів засвоєння японської мови українськими студентами; емпіричним принципом оптимізації навчання 20/80 за Парето [7; 8; 9; 13; 16].

Обґрунтуюмо вибір цих принципів.

Реалізація принципу наочності в процесі навчання ІМ забезпечує успішне оволодіння іншомовною мовленнєвою діяльністю в чотирьох її видах, оскільки слухова і зорова наочність виконує функцію зразка іншомовного мовлення і слугує стимулом до мовленнєвої діяльності учнів. Згідно з принципом наочності під час розроблення системи вправ для формування умінь японського академічного мовлення в якості наочностей ми пропонуємо використовувати візуальні опори (вербальні, вербально-зображенальні та зображенальні), навчальні відеофонограми та фонограми.

Ретельний відбір навчального матеріалу з урахуванням рівня мовно-мовленнєвої підготовки студентів реалізується **принципом доступності**. Згідно із цим принципом вважаємо за доцільне залучати лише мовний матеріал, що відповідає рівню мовно-мовленнєвої підготовки студентів у магістратурі мовних ВНЗ, а саме: лексичні одиниці та граматичні конструкції, використані в якості мовного матеріалу для системи вправ із розвитку вмінь японського академічного мовлення, повинні відповісти переліку необхідних для засвоєння на розвиненому рівні та бути визначеними програмою для навчання ЯМ на розвиненому рівні в мовних ВНЗ.

Принцип індивідуалізації реалізується шляхом урахування суб'єктивних індивідуально-психологічних особливостей, що значно впливають на успішність оволодіння ІМ. Згідно із цим принципом необхідно розробляти систему вправ на основі тем, що є максимально пріоритетними для студентів. Створення навчальної атмосфери з увагою до вікових та індивідуальних особливостей сприятиме активній участі студентів у навчальному процесі та водночас відповідатиме рівню їх психологічного розвитку.

Принцип системності та послідовності передбачає таку організацію навчального процесу, що забезпечуємо поступове і водночас регулярне оволодіння студентами навчальним матеріалом. Розроблена нами система вправ для навчання японського академічного мовлення побудована згідно з принципом «від простого до більш складного». Кожне наступне заняття обов'язково передбачає повторення матеріалу попереднього заняття.

Принцип проблемності передбачає використання в навчальному процесі проблемних завдань, що активізуватимуть навчальну діяльність студентів. Цей принцип реалізується в розробленій нами системі вправ шляхом залучення завдань, виконання яких передбачає подолання певних труднощів, без чого виконання вправи не-

можливе. Студенти отримують завдання, що потребують більших зусиль для вирішення, ніж завдання середньої складності. Такі завдання активізують навчальну діяльність студентів та значно підвищують мотивацію їхнього виконання.

Принцип інтеграції реалізується шляхом впровадження в навчальний процес міждисциплінарної і змістової інтеграції, а також методичної інтеграції та інтеграції видів мовлення в навчанні японської мови для академічних цілей.

Згідно з **принципом жанрово-блокової організації навчання на основі спільної комунікативно значущої ситуації** базисний інтегративний компонент (*B/C*) є макроодиницею системи організації змісту та методів навчання японського академічного мовлення. Ця одиниця передбачає мовний і мовленнєвий матеріал, процеси слухання, читання і продуктивного мовлення, засоби й методи навчання. Таким базовим компонентом конструйованої системи є *група жанрів (жанрова єдність)*, яка охоплює декілька жанрів академічних текстів, які мають змістові й формальні зв'язки в комунікативній ситуації.

Методичний **принцип комунікативної спрямованості** передбачає побудову процесу навчання ІМ як моделі процесу реальній комунікації зі збереженням усіх її найсуттєвіших рис. Згідно із цим принципом виконання розроблених нами вправ відбувається в комунікативних ситуаціях, що максимально наближені до реальних умов спілкування, зі збереженням найсуттєвіших особливостей спілкування японців.

Принцип функціональності реалізується в цілеспрямованому відборі навчального матеріалу, що забезпечує можливість його використання в різних сферах комунікативної діяльності.

Принцип взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності передбачає паралельне навчання різних видів мовленнєвої діяльності, що забезпечує комплексний розвиток іншомовних мовленнєвих вмінь.

Принцип урахування основних труднощів засвоєння ЯМ українськими студентами дає можливість спрогнозувати труднощі в навчанні ЯМ та передбачити інтерференцію з боку рідної мови.

Емпіричний принцип оптимізації навчання 20/80 за Парето базується на твердженні про те, що 20% зусиль дають 80% результату, а інші 80% зусиль реалізують лише 20% [8; 18; 22; 23]. Таким чином, висновком до такого твердження може бути припущення, що, виконавши відбір тих оптимальних ресурсів, які дають найбіль-

ший ефект, можна досягнути високих результатів у навчанні з мінімальними витратами фізичної, психічно-розумової енергії, а також часу. Згідно з таким принципом під час розроблення системи вправ для навчання японського академічного мовлення в межах вправ підготовчого етапу нами було відібрано найуживаніші в японському академічному мовленні лексичні та ієрогліфічні одиниці, а також граматичні конструкції, та поєднано в загальну систему вправ у межах кожного ВІС із відповідним алгоритмом виконання.

Основними методами навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення в умовах магістратури вважаємо: метод проекту, реферування, метод дидактичної гри-змагання, коментованого диктанту, метод дискусії проблемного характеру, а також метод рольової гри.

Метод проекту та реферування взаємопов'язані в навчанні японського академічного мовлення: студенти знаходять потрібну для написання статей наукову літературу, вивчають її, виконують відповідний аналіз, реферують, збирають необхідний теоретичний матеріал для свого дослідження. З іншого боку, написання наукової статті, магістерської роботи є проектом, який потребує відповідної організації і цілеспрямованої роботи як студента, так і викладача.

У сучасних умовах навчання іноземних мов метод проектів широко використовується у світовій методиці викладання іноземних мов, оскільки його застосування дозволяє органічно інтегрувати знання студентів із різних галузей для вирішення окремо взятої практичної проблеми, стимулюючи при цьому розвиток творчих здібностей особистості студента. Застосування методу проектів у процесі навчання іноземних мов дозволяє студентам проявити самостійність у виборі джерел інформації, способу її викладу і презентації, дає можливість індивідуально працювати над темою, яка викликає найбільший інтерес у кожного учасника проекту, що, поза сумнівом, стимулює підвищення мотиваційної активності в студентів.

Використання методу проекту в процесі навчання іноземних мов забезпечує цілісність навчально-виховного процесу, сприяє індивідуалізації, інтеграції та диференціації навчання, дає можливість інтегровано здійснювати навчання, виховання і розвиток студентів [2].

У межах нашого дослідження будемо використовувати етапність процесу підготовки проектів, розроблену Л. Горобець: 1) організаційно-підготовчий етап (визначення груп, затвердження теми, обговоро-

рення задуму, цілей, завдань і ресурсів); 2) планування (складання плану, формування тез); 3) технологічний (процес самостійної роботи в групах із метою пошуку інформації, яка підтверджує або спростовує гіпотезу, обговорення окремих завдань проекту, вирішення питань стосовно мовного оформлення проекту, жанру його репрезентації); 4) завершальний: а) оформлення результатів; б) етап презентації викладачеві з метою внесення корективів; в) оприлюднення кінцевих результатів проекту (в межах нашого дослідження це може мати вигляд опублікованої наукової статті, написання магістерської роботи, виступу на конференції, захисту кваліфікаційної магістерської роботи); г) підбиття підсумків, аналіз виконаних проектів [6].

Дидактична гра – метод навчання, що дає змогу формувати в студентів уміння й навички або систему уявлень і понять шляхом вправляння в процесі ігрової діяльності. Гра-змагання є різновидом дидактичної гри, застосування якої в процесі навчання студентів японського академічного мовлення спрямоване на засвоєння набутих знань про япономовний академічний дискурс і його особливості, вироблення необхідних вмінь правильного використання лексичних одиниць, граматичних конструкцій відповідно до вимог япономовного академічного дискурсу, вдосконалення психічних процесів (сприймання, уява, мислення, мовлення). Також у процесі дидактичної гри-змагання відбувається тренування на практиці набутих теоретичних знати про япономовний академічний дискурс, формується компетентність японського академічного мовлення з усіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності. Неможливо оминути увагою той факт, що основним стимулом, мотивом виконання дидактичного завдання є не пряма вказівка викладача чи бажання студентів чогось навчитися, а природне прагнення до гри, бажання досягти ігрової мети, виграти. Саме це спонукає студентів до розумової активності, якої вимагають умови і правила гри (краще сприймати об'єкти і явища навколошнього світу, уважніше вслуховуватися, швидше орієнтуватися на потрібну властивість, підбирати і групувати предмети). Тому в студентів на основі ігрових інтересів міцніють і розвиваються приховані інтелектуальні здібності.

Коментований диктант – це «думання вголос» під час запису, сприйнятого на слух тексту. За умови його застосування в процес навчання японського академічного мовлення може проходити конспектування лекції.

Рольові ігри є одним із найважливіших методів навчання іноземних мов. Вони спо-

нукають до мислення та творчості, дають студентам змогу розвивати та практикувати нові мовні навички і мовленнєві вміння у відносно комфортній атмосфері та можуть створити необхідну для навчання мотивацію. Психологами встановлено, що в рольовій грі насамперед розвивається уява, увага й образне мислення студентів. Крім того, розвиток уяви є дуже важливим сам по собі, без нього неможлива навіть найпростіша людська діяльність [5; 10].

Групова діяльність впливає на особистість студента, і рольова гра надає широкі можливості для активізації навчального процесу. Ефективність навчання тут зумовлена в першу чергу вибухом мотивації, підвищеннем інтересу до предмета, адже рольова гра являє собою відтворення її учасниками реальної практичної діяльності людей, створює умови реального спілкування. У нашому дослідженні рольова гра застосовується з метою підвищення в студентів мотивації засвоєння особливостей японського академічного мовлення, інтенсифікації процесу навчання, а також активізації резервних можливостей особистості студента-магістрата.

Метод дискусії проблемного характеру є також вагомим для нашого дослідження методом організації навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення. Дискусія, сама по собі, передбачає організований обмін думками й поглядами учасників групи з приводу певної теми, а також розвиває мислення, допомагає формувати погляди й переконання, вміння формулювати думки та висловлювати їх, вчити оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів, зважувати їхню істинність. За визначенням, що подається в роботі Василя Ягупова, дискусія – дієвий метод обговорення питання, що вивчається. Вона передбачає колективне обговорення якоїсь спірної проблеми, під час якого пізнається істина [17]. У навчанні майбутніх філологів японського академічного мовлення метод дискусії застосовується з метою навчити студентів відстоювати правильність власних думок в академічній сфері спілкування, грамотно апелювати своїм опонентам, вміти довести значущість власної магістерської роботи під час усного захисту.

Висновки. Основними методами навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення в умовах магістратури в межах нашого дослідження є метод проекту, реферування, метод дидактичної гри-змагання, коментованого диктанту, метод дискусії проблемного характеру, а також метод рольової гри. Наведені методи

базуються на таких дидактических принципах, як наочність, доступність; індивідуалізація; систематичність та послідовність; проблемність, а також методичних принципах: інтеграції, жанрово-блокової організації навчання на основі спільної комунікативно значущої ситуації; комунікативної спрямованості; функціональності; взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності; врахування основних труднощів засвоєння японської мови українськими студентами; емпіричному принципі оптимізації навчання 20/80 за Парето.

ЛІТЕРАТУРА:

- Бабанский Ю.К. Оптимизация процесса обучения (Общедидактический аспект) / Ю.К. Бабанский. – М. : Педагогика, 1977. – 256 с.
- Блохин А.Л. Метод проектов как личностно-ориентированная педагогическая технология : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / А.Л. Блохин. – Ростов-на-Дону, 2005. – 154 с.
- Брокгауз Ф.А., Ефрон И.А. Энциклопедический словарь. Современная версия / Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. – М. : Изд-во Эксмо, 2003. – С. 465.
- Вовк О.І. Когнітивні аспекти методики викладання англійської мови у вищих навчальних закладах: Навчально-методичний посібник / О.І. Вовк. – Черкаси : Видавництво «САН», 2010. – 506 с.
- Выготский Л.С. Игра и ее роль в психологическом развитии ребенка / Л.С. Выготский // Вопросы психологии. – 1966. – № 6. – С. 5–16.
- Горобець Л.Н. «Метод проекта» как педагогическая технология / Л.Н. Горобець // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 3: Педагогика и психология. – 2012. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/metod-proekta-kak-pedagogicheskaya-tehnologiya> (дата обращения: 06.02.2017).
- Зайверт Л. Ваше время – в Ваших руках / Л. Зайверт. – М : Издательство «Интерэксперт», 1995 г. – 268 с.
- Иванова Е.А. Преемственность в обучении иностранным языкам в техническом вузе в свете оценки его качества / Е.А. Иванова // Вестник РУДН. Серия: Русский и иностранные языки и методика их преподавания. – 2013. – № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/preemstvennost-v-obuchenii-inostrannym-yazykam-v-tehnicheskom-vuze-v-svete-otsenki-ego-kachestva> (дата обращения: 02.02.2017).
- Королёв В.А. О природе «принципа Парето» / В.А. Королёв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.certicom.kiev.ua/pareto-prinzip.html>.
- Люшер М.А. Сигналы личности. Ролевые игры и их мотивы / М.А. Люшер. – Воронеж : Реал, 1995. – 180 с.
- Пассов Е.И. «Адекватность упражнений» как методическая категория (к методологии определения) / Е.И. Пассов // Функциональный подход к обучению речи на иностранном языке. – Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 1980. – С. 70–77.

12. Пассов Е.И. Основы коммуникационной методики обучения иноязычному общению / Е.И. Пассов. – М. : Русский язык, 1989. – С. 162.
13. Пассов Е.И. Урок иностранного языка в средней школе / Е.И. Пассов. – М. : Просвещение, 1988. – 223 с.
14. Скалкин В.Л. Учебное пособие по английскому языку для слушателей курсов иностранных языков (1 год обучения) / В.Л. Скалкин. – М. : Просвещение, 1967. – 503 с.
15. Стеченко Т.О. Методичні принципи формування професійно орієнтованої англомовної граматичної компетенції майбутніх філологів / Т.О. Стеченко // Вісник Житомирського державного педагогічного університету. – Житомир : Вид. центр ЖДПУ, 2003. – Вип. 12. – С. 121–124.
16. Шатилов С.Ф. Методика обучения немецкому языку в средней школе № 2103 «Иностр. яз.» – 2-е изд., дораб / С.Ф. Шатилов. – М. : Просвещение, 1986. – 222 с.
17. Ягупов В.В. Педагогіка / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.
18. Koch Richard. The 80/20 Principle: The Secret of Achieving More with Less / Richard Koch. – Nickolas Brealey Publishing: London, 1998. – 302 p.
19. Larsen – Freeman, D. Techniques and Principles in Language Teaching. – 2nd edn Oxford : Oxford University Press, 2000. – 252 p.;
20. Mc Kay, S. L. Teaching English as an International Language. – Oxford : Oxford University Press, 2002. – 381 p.
21. Palmer H. E. The principles of language study. – Yonkers-on-Hudson, New York : World Book Company, 1921. – 196 p.
22. Rubin J. What the «good language learner» can teach us / J. Rubin. – TESOL Quarterly, 1975. – P. 41–51.
23. Stern H.H. What can we learn from the good language learner? / H.H. Stern. – Canadian Modern Language Review, 1975. – P. 304–318.

УДК 378: 13.15

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИКА УЧИТЕЛЯ ПО КУРРИКУЛУМУ

Гасанова Л.К., доктор філософії по педагогіці, доцент
Бакинський державний університет

Формирование личности студента, становление впоследствии из него специалиста и гражданина требует серьезного подхода в изучении стандартов куррикулума и их усвоении. Стремительный процесс глобализации оказывает свое воздействие также и на процесс подготовки учителя математики. Постоянное обновление курса математических дисциплин в средней школе требует совершенствования как содержания, так и методов преподавания математики. Все это требует внимательного рассмотрения и анализа характера подготовки учительских кадров по математике. В целом кадры эти должны по своему уровню подготовки соответствовать требованиям куррикулума.

Ключевые слова: куррикулум, учительская подготовка, компетенции и профессионализм.

Формування особистості студента, становлення згодом із нього фахівця і громадянина вимагає серйозного підходу у вивченні стандартів курікулуму і їх засвоєнні. Стреміння процес глобалізації здійснює свій вплив також і на процес підготовки вчителя математики. Постійне оновлення курсу математичних дисциплін у середній школі вимагає вдосконалення як змісту, так і методів викладання математики. Усе це вимагає уважного розгляду і аналізу характеру підготовки вчительських кадрів із математики. У цілому кадри ці повинні за своїм рівнем підготовки відповідати вимогам курікулуму.

Ключові слова: курікулум, учительська підготовка, компетенції та професіоналізм.

Hasanova L.K. PHASES OF TRAINING FOR CURRICULUM MATHEMATICS TEACHERS

Formation of the student's personality, his growing up as a professional and a citizen requires a serious approach to the study of curriculum standards and their understanding. The rapid process of globalization has an impact on the process of training of the mathematics teacher. Constant updates of the course of mathematical disciplines in secondary schools need to be improved, both in terms of the content and methods of teaching. All this requires careful consideration and analysis of the nature of teacher training in mathematics. In general, the teachers' training should correspond to the curriculum requirements.

Key words: curriculum, teacher training, competencies and professionalism.

Постановка проблемы. Вот уже несколько лет, как на основе национального Куррикулума создана общеобразовательная концепция, исходя из которой готовятся предметные куррикулумы, в том числе по математике. Все эти программы успешно применяются в средней

школе. Куррикулум, являясь образовательной программой, широко применяется в качестве новой модели обучения. В истории образования Азербайджана подобный документ впервые был изготовлен в 2006 году, утвержден и реализован на практике.